

ПРИМЉЕНО 22.10.2012			
ОП. ЈЕД.	Л. С. В.	П. П. П. П.	О. П. П. П.
04	1887		

ВЕЋУ У ОДГОВАРАЈУЋЕМ САСТАВУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

Одлуком Научно-стручног већа за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу бр. 8/18-01-007/12-033 од 20.09.2012. године именована је Комисија за писање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор једног наставника у звање доцент или ванредни професор за ужу Правно-економску научну област на Правном факултету у Нишу, у саставу: др Милева Анђелковић, редовни професор Правног факултета у Нишу (председник); др Гордана Паовић-Јекнић, редовни професор Правног факултета у Подгорици (члан) и др Јадранка Ђуровић-Тодоровић, редовни професор Економског факултета у Нишу (члан).

На основу прегледаног конкурсног материјала (пријаве кандидата и уз њу поднетих прилога) Комисија подноси Већу у одговарајућем саставу Правног факултета Универзитета у Нишу следећи

ИЗВЕШТАЈ

І О КОНКУРСУ

На конкурс за избор једног наставника у звање доцент или ванредни професор за ужу Правно-економску научну област на Правном факултету Универзитета у Нишу, објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“, бр. 65 од 06.07.2012. године пријавио се један кандидат: др Марина Димитријевић, доцент за ужу Правно-економску научну област на Правном факултету Универзитета у Нишу. Пријава кандидата је благовремена и садржи све потребне прилоге.

ІІ ОПШТИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ И ПОДАЦИ О ПРОФЕСИОНАЛНОЈ КАРИЈЕРИ

Лични подаци

Др Марина Димитријевић, доцент Правног факултета у Нишу, рођена је 02.12.1974. године у Лесковцу. Живи у Нишу, ул. Булевар Николе Тесле бр. 51/7.

Подаци о досадашњем образовању

Др Марина Димитријевић је основну и средњу школу завршила у Медвеђи са одличним успехом.

На Правном факултету Универзитета у Нишу уписала се школске 1993/94. године. После успешно завршене друге године, по одобрењу Декана Факултета, студије је наставила по програму тзв. убрзаног студирања. Дипломирала је 12.03.1998. године са просечном оценом 9,04.

Последипломске магистарске студије на смеру за Финансијско право уписала је школске 1998/99. године на Правном факултету у Нишу. Испит из предмета Методологија правних и друштвених наука положила је 07.10.1999. године са оценом десет (10). У току магистарских студија израдила је и успешно одбранила семинарски рад на тему „Пореска администрација у Србији“, као и семинарски рад на тему „Опорезивање страних улагања у Југославији“. Усмени магистарски испит из одговарајуће групе предмета (Финансијско право, Јавне и пословне финансије, Економска политика, Политичка економија) положила је 22.12.2000. године са просечном оценом десет (10). Др Марина Димитријевић је за школску 2001/02. годину добила стипендију PSG програма World University Service Austria. Академски назив магистра правних наука из области финансијског права стекла је 24.10.2002. године одбранивши са одликом магистарску тезу под називом „Порески поступак“.

Научни степен доктора правних наука (област правно-економска) стекла је, на Правном факултету у Нишу, 19.04.2007. године одбранивши са одликом докторску дисертацију под називом „Реформа пореске администрације у Републици Србији“.

Подаци о професионалној каријери

Др Марина Димитријевић је започела своју професионалну каријеру, 01.10.1998. године, као асистент приправник Правног факултета у Нишу за наставни предмет Финансијско право. У звање асистента за ужу Правно-економску научну област за наставни предмет Финансијско право изабрана је 09.05.2003. године. У исто звање изабрана је 05.07.2007. године. У звање доцента за ужу Правно-економску научну област на Правном факултету у Нишу изабрана је 12.02.2008. године.

Почев од школске 1998/99. године, др Марина Димитријевић изводи вежбе, консултације и колоквијуме а од 2008. године и предавања, испите, као и друге послове из области наставе. Студентима пружа помоћ и усмерења приликом израде семинарских радова и обављања стручне праксе. Резултати вредновања педагошког и наставног рада доц. др Марине Димитријевић, у спроведеним анкетама у којима су учествовали студенти (резултати се налазе у евиденцији Факултета), показују да су њене просечне оцене за већину индикатора квалитета изнад просечних оцена које се односе на педагошки и наставни рад свих наставника и сарадника на Правном факултету у Нишу. Према акредитованом програму основних и мастер академских студија права, на Правном факултету у Нишу, доц. др Марина Димитријевић је распоређена за извођење наставе на предметима Јавне финансије и финансијско право, Пореско право, Буџетско право (на основним студијама) и Локалне финансије и Буџетско право (на мастер студијама). На докторским академским студијама права доц. др Марина Димитријевић је распоређена за извођење наставе на предметима Финансијско право и Пореско право Европске уније. У школској 2010/2011. и школској 2011/2012. години, изводила је наставу из предмета Јавне финансије и финансијско право и у одељењу Правног факултета Универзитета у Нишу, у Медвеђи. Као предметни наставник, у сарадњи са другим предметним наставником, проф. др Милевом Анђелковић, била је ангажована на припреми наставних програма и плана наставе на основним и мастер академским студијама права за предмете на којима изводи наставу. Исто важи и за студијске програме за предмете на којима изводи наставу на докторским студијама права.

У току професионалне каријере, доц. др Марина Димитријевић је била члан Комисија за оцену и јавну одбрану магистарских теза (две магистарске тезе) и члан Комисије за јавну одбрану специјалистичког рада. Учествовала је, са рефератима, у раду више домаћих и међународних научних скупова. У протеклом периоду била је ангажована као истраживач на неколико научних пројеката националног карактера. У оквиру међународног ТЕМПУС пројекта последипломских студија из области европских интеграција („POGESTEI – Post-Graduate Studies For European Integration“), реализовала је једнонедељни стручни боравак на Правном факултету у Марибору (26. мај – 2. јун 2008. године). Служи се енглеским и француским језиком.

Доц. др Марина Димитријевић је, поред магистарске тезе и докторске дисертације, написала и објавила 37 радова: 15 радова до избора у звање доцента и 22 рада након избора у звање доцента. Радови су саопштени на научним скуповима домаћег и међународног карактера и/или објављени у научно-стручним часописима међународног или националног значаја, тематским зборницима и зборницима са домаћих и међународних научних скупова. Уз то, након избора у звање доцента, др Марина Димитријевић је написала и објавила један коауторски уџбеник и једну монографију. Неки од објављених радова цитирани су у домаћој литератури.

Доц. др Марина Димитријевић је обављала дужност секретара Катедре за правно-економске науке у периоду 01.10.2002. године – 30.09.2009. године. Такође је, у протеклом периоду, учествовала у раду различитих органа и тела Факултета и обављала друге активности које представљају допринос академској и широј заједници. Била је ангажована на пословима везаним за рад Центра за правна и друштвена истраживања Правног факултета у Нишу, спровођења пријемних испита и рангирања кандидата за упис на основне академске студије права, као и организовања више научних скупова и конференција на Правном факултету у Нишу. Била је и члан Редакционог одбора за издавање Зборника радова „Ренесанса финансија“ у спомен проф. др Миодрагу Матејићу и члан уређивачког одбора за припрему публикације „50 година Правног факултета у Нишу“. Изван Правног факултета у Нишу члан је Удружења правника Србије и члан Скупштине Удружења правника у привреди Србије. Редовни је учесник Копаоничке школе природног права од 2003. године.

III ПРЕГЛЕД НАУЧНОГ И СТРУЧНОГ РАДА

1. Објављени радови

Објављене научне и стручне радове кандидата др Марине Димитријевић наводимо на начин како је то учињено у пријави на конкурс. Радови су разврстани у две групе – радови објављени пре и након избора кандидата у звање доцента.

Радови објављени до избора у звање доцента

I Јавно оцењени и брањени радови:

1. *Порески поступак*, магистарска теза, Универзитет у Нишу, Правни факултет, 2002, 174 стр.
2. *Реформа пореске администрације у Републици Србији*, докторска дисертација, Универзитет у Нишу, Правни факултет, 2007, 389 стр.

II Чланци:

1. *Пореска администрација у Србији*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 40-41 (2000-2001), Центар за публикације Правног факултета у Нишу, стр. 255-271.
2. *Страна улагања и њихово подстицање*, Зборник радова Страна улагања, уредник Милорад Божић, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2001, стр. 199-210.

3. **Порески системи земаља у транзицији**, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 42 (2002), Центар за публикације Правног факултета у Нишу, стр. 371-387.
4. **Даночна постапка во реформски услови**, Зборник во чест на животот и делото на Васил Гривчев, Правен факултет „Јустинијан Први“, Скопје, 2002, стр. 457-470.
5. **Порески поступак у функцији остварења права обвезника пореза**, Пореске реформе у Републици Србији – примена пореза, Зборник радова са научног скупа одржаног 4. и 5. јуна 2003. године на Правном факултету у Нишу, књига 2, едитор Јован Горчић, Проинком Београд, 2003, стр. 95-111.
6. **Реформа пореске администрације у савременим условима**, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 43 (2003), Центар за публикације Правног факултета у Нишу, стр. 303-318.
7. **Реформски изазови модернизације пореске администрације у Србији**, Правни живот, бр. 10/2003, том II, Удружење правника Србије, Београд, стр. 437-448.
8. **Организациона структура модерних пореских администрација**, Ренесанса финансија, Зборник радова у спомен проф. др Миодрагу Матејићу, уредници Миодраг Јовановић и Милева Анђелковић, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2004, стр. 139-156.
9. **Претпоставке и показатељи успешног администрирања пореским системом**, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 45 (2004), Центар за публикације Правног факултета у Нишу, стр. 189-201.
10. **Порески систем, пореска администрација и порески морал**, Правни живот, бр. 10/2004, том II, Удружење правника Србије, Београд, стр. 385-393.
11. **Основне промене пореског права Републике Србије у поступку усаглашавања са пореским правом Европске уније**, Правни систем Републике Србије – усаглашавање са правом Европске уније, Зборник радова са меѓународне научне конференције одржане на Правном факултету у Нишу 17. маја 2005. године, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2005, стр. 409-422.
12. **Неки аспекти развоја односа пореске власти и пореских обвезника на почетку 21. века**, Правни живот, бр. 10/2005, том II, Удружење правника Србије, Београд, стр. 769-779.
13. **Актуелна питања српског пореског права и његове примене**, Функционисање правног система Републике Србије, Зборник радова са меѓународне научне конференције одржане на Правном факултету у Нишу 18. маја 2006. године, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2006, стр. 417-430. (рад је резултат истраживања на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“)
14. **Европски стандарди и права обвезника пореза у Србији**, Правни живот, бр. 10/2006, том II, Удружење правника Србије, Београд, стр. 883-895. (рад је резултат истраживања на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“)
15. **Порески поступак у нашем праву**, Изградња правног система Републике Србије, меѓународна научна конференција одржана на Правном факултету у Нишу, 18. маја 2007. године, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Тематски број – Изградња правног система Републике Србије, бр. 49 (2007), стр. 291-302. (рад је резултат истраживања на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“)

Радови објављени након избора у звање доцента

I Књиге:

1. **Пореско право Србије**, коауторски уџбеник са проф. др Милевом Анђелковић, Ниш : Правни факултет, Центар за публикације, 2009 (Ниш : Пунта) . – 396 стр. : обрасци ; 24 cm ISBN 978-86-7148-096-3 (доц. др Марина Димитријевић је самостално написала четврту, пету и шесту главу уџбеника; аутори су заједно написали поглавље друго у глави другој уџбеника)
2. **Правни положај пореских обвезника**, монографија, Ниш : Студентски културни центар, 2012 (Ниш : Пунта) . – 216 стр. : табеле ; 24 cm ISBN 978-86-7757-197-9 (M 42)

II Чланци:

1. **Европски управни простор: реформске промене у Пореској управи Србије**, Правни живот, бр. 10/2007, том II, Удружење правника Србије, Београд, стр. 915-928. (рад је резултат истраживања на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“) (M 24)
2. **Funding Social Insurance – Theoretical Aspect**, Facta Universitatis. Series Law and Politics, Vol. 3, No 1 (2005), University of Niš, 2007, стр. 53-61. (коаутор др Горан Обрадовић) (M 53)
3. **Старење становништва и криза система текућег финансирања пензија**, Правни живот, бр. 7-8/2008, Удружење правника Србије, Београд, стр. 163-172. (коаутор др Горан Обрадовић) (M 51)
4. **Пореска администрација у светлу неких европских захтева**, Правни живот, бр. 11/2008, том III, Удружење правника Србије, Београд, стр. 725-737. (рад је резултат истраживања на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“) (M 51)
5. **Обележја права на добру управу у пореском поступку**, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 52 (2008), Центар за публикације Правног факултета у Нишу, стр. 129-143. (рад је резултат истраживања на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“) (M 52)
6. **Хармонизација пореза у Европској унији – очекивања и резултати**, Право и привреда, бр. 5-8 (2009), Удружење правника у привреди Србије, Београд, стр. 284-295. (M 52)
7. **Значај кооперативности пореских обвезника у савременом пореском поступку**, Право Републике Србије и право Европске уније – стање и перспективе, Зборник радова са међународне научне конференције одржане на Правном факултету у Нишу 19. маја 2009. године, свеска 1, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2009, стр. 417- 432. (рад је резултат истраживања на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“) (M 44);
8. **Правна заштита обвезника пореза**, Правни живот, бр. 12/2009, том IV, Удружење правника Србије, Београд, стр. 151-159. (рад је резултат истраживања на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за

- имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“) (М 51)
9. **Стање и перспективе система пензијског осигурања у Србији**, Социјална мисао, бр. 4 (2009), стр. 89-102. (коаутор др Хасиба Хрустић) (М 52)
  10. **Улога пореза у стварању повољних економских услова у Србији**, Србија у савременом геостратешком окружењу, Зборник радова са међународне научне конференције одржане на Институту за међународну политику и привреду у Београду 21. септембра 2009. године, Институт за међународну политику и привреду, Београд, 2010, стр. 438-447. (М 44)
  11. **Усаглашеност начела пореског поступка у Србији са начелима управног права Европске уније**, тематски зборник радова „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“, књига трећа, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2009, стр. 301-313. (рад је резултат истраживања на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“) (М 44)
  12. **Пензијски системи данас и актуелност њихове реформе**, Зборник радова са Саветовања правника „Актуелна питања савременог законодавства“ одржаног од 7.-11. јуна 2010. године у Будви, Савез Удружења правника Србије и Републике Српске, Београд, 2010, стр. 437-447. (М 44)
  13. **Старе и нове дилеме у реформи пореског права Србије**, Актуелне тенденције у развоју и примени европског континенталног права, тематски зборник радова са међународне научне конференције одржане 17. маја 2010. године на Правном факултету у Нишу, свеска I, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2010, стр. 345-359. (рад је резултат истраживања на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“) (М 44)
  14. **Нови поглед на нека права обвезника пореза**, Правни живот, бр. 11/2010, том III, Удружење правника Србије, Београд, стр. 675-684. (рад је резултат истраживања на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“) (М 51)
  15. **Могуће новине у домену заштите права пореских обвезника**, тематски зборник радова „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“, књига пета, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2010, стр. 45-57. (рад је резултат истраживања на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“) (М 44)
  16. **Одреднице: буџетска процедура** (стр. 51-53.), **двоструко опорезивање** (стр. 65-66.), **фискални суверенитет** (стр. 123-124.), **јавни зајам** (стр. 181-182.), **јавни приходи** (стр. 182-183.), **јавни расходи** (стр. 183-185.), **пореска администрација** (стр. 403-404.), **пореска основица** (стр. 405-407.), **пореска стопа** (стр. 407-408.), **порески биланс** (стр. 408-409.), **порески обвезник** (стр. 409-410.), **порески систем** (стр. 410-411.), Српско-албански правни лексикон (Leksikoni juridik serbisht-shqip), Кординационо тело Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, уредник Невена Петрушић, Београд, 2010. (М 46)
  17. **Привреда и владавина права у контексту изазова савременог опорезивања**, Право и привреда, бр. 7-9 (2011), Удружење правника у привреди Србије, Београд, стр. 626-638. (М 52)
  18. **Пореско право у време друштвене кризе**, Правни систем и друштвена криза, зборник радова са међународне научне конференције одржане на Правном факултету у Приштини са привременим седиштем у Косовској

Митровици 22. јуна 2011, прва свеска, Косовска Митровица, 2011, стр. 505-517. (М 44)

19. **Реформисање државне управе и европски управни стандарди**, Унапређење конкурентске предности јавног и приватног сектора умрежавањем компетенција у процесу европских интеграција Србије, тематски зборник радова, редактор Бојан Крстић, Економски факултет у Нишу, 2011, стр. 77-94. (М 44)
20. **Порески поступак и смернице савременог правног и друштвеног живота**, Правна ријеч, бр. 27/2011, Удружење правника Републике Српске, Бања Лука, стр. 369-378. (рад је резултат истраживања на пројекту „Заштита људских и мањинских права у европском правном простору“) (М 53)
21. **Пореско право пред захтевима модерног друштва**, Правни живот, бр. 10/2011, том II, Удружење правника Србије, Београд, стр. 921-929. (рад је резултат истраживања на пројекту „Заштита људских и мањинских права у европском правном простору“) (М 51)
22. **Важност пореског саветовања у лавиринту пореске регулативе**, тематски зборник радова „Заштита људских и мањинских права у европском правном простору“, књига прва, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2011, стр. 345-356. (рад је резултат истраживања на пројекту „Заштита људских и мањинских права у европском правном простору“) (М 44)

2. Приказ радова објављених после избора у звање доцента

Радови које је кандидат објавио до избора у звање доцента анализирани су у извештајима приликом ранијих избора. У даљем тексту Извештаја дат је краћи приказ и анализа радова (уџбеник, монографија, чланци) које је кандидат др Марина Димитријевић објавила након избора у звање доцента.

- **Уџбеник „Пореско право Србије“, коауторски уџбеник са проф. др Милевом Анђелковић, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2009, 396 стр. (доц. др Марина Димитријевић је самостално написала четврту, пету и шесту главу уџбеника; аутори су заједно написали поглавље друго у глави другој уџбеника)**

Уџбеник „Пореско право Србије“, аутора проф. др Милеве Анђелковић и доц. др Марине Димитријевић, обухвата два дела и то: Порески систем Србије и Порески поступак у Србији, седам глава са одвојеним поглављима, литературу и обрасце који се користе у пореском поступку. Доц. др Марина Димитријевић је, заједно са проф. др Милевом Анђелковић, написала поглавље друго у глави другој уџбеника (стр. 34-53.). Самостално је написала четврту, пету и шесту главу уџбеника (стр. 179-323.).

Поглавље друго у глави другој уџбеника посвећено је пореској администрацији у Србији – Пореској управи, као организованом и ефикасном органу управе у оквиру Министарства финансија, која након спроведене реформе има значајна овлашћења, али и одговорност у поступку утврђивања, наплате и контроле пореза и других јавних прихода. У овом поглављу су систематски, стручно и прецизно приказани послови и задаци Пореске управе, њена организациона структура и финансирање. Посебно је наглашена потреба сарадње Пореске управе са другим државним органима (судови, инспекцијски органи, банке, органи за привредни криминалитет и др.) о свим питањима из порескоправне материје, будући да је ова сарадња неопходна за правилно и објективно утврђивање пореско-чињеничног стања пореских обвезника. У наставку се указује на значај увођења пореско-информационог система који је резултат модернизације Пореске управе и треба да омогући ефикаснији рад пореских органа, тачну, потпуну и квалитетну пореску евиденцију и контролу измиривања пореских обавеза.

Порески поступак у Србији обрађен је у четвртој, петој и шестој глави уџбеника. Реч је о најкомплекснијем и најразвијенијем посебном управном поступку у српском праву. Правилно законско уређивање пореског поступка и доследна примена правила овог поступка утичу, у приличној мери, на степен остваривања планираних и жељених циљева опорезивања. Квалитет пореске процесне регулативе (формално пореско право) је подједнако важно питање пореске сфере једне земље, као и одабир облика пореза који чине порески систем и квалитет њиховог законског регулисања (материјално пореско право). Формално (процесно) пореско право је заправо средство или „алат“ за примену материјалног пореског права.

Основна питања пореског поступка обрађена су у четвртој глави уџбеника. Аутор је детаљно обрадио појам и начела пореског поступка (начело законитости, начело временског важења пореских прописа, начело омогућавања увида у чињенице, начело чувања службене тајне у пореском поступку, начело поступања у доброј вери, начело фактицитета), као и питање учесника пореског поступка – главне учеснике пореског поступка (Пореска управа, порески обвезници и други порески дужници) и остале учеснике у пореском поступку (порески пуномоћник, законски заступник, порески саветник). Такође су, у овој глави, адекватно обрађена питања везана за пореску обавезу и услове за њено извршење.

Пошто је, постепено и на разумљив начин, увео студенте у проблематику пореског поступка, у наредним главама уџбеника (петој и шестој глави), аутор детаљно обрађује првостепени порески поступак и поступак по правном леку. Захваљујући оваквом излагању, студенти имају потпуни увид у цели ток пореског поступка, почев од покретања пореског поступка, преко утврђивања чињеница, утврђивања пореза, наплате пореза (редовне и принудне наплате), пореске контроле и, на крају, коришћења редовних и ванредних правних средстава у пореском поступку. Аутор указује на бројне специфичности пореског поступка, као и предлоге за његово побољшање. Сложена, а уједно и актуелна проблематика пореског поступка, на овај начин, успешно је приближена студентима.

Уџбеник „Пореско право Србије“ по свом садржају и начину обраде материје одговара савременим стандардима правно-економске научно-стручне литературе. Нарочиту вредност уџбенику, посебно са педагошког становишта, дају резимеа и питања која се налазе на крају сваког поглавља што студентима олакшава разумевање пореске проблематике и стицање неопходних знања која се ње тичу. У том смислу, велики значај имају и обрасци који се користе у пореском поступку, а који су дати као саставни део уџбеника. Тиме је додатно олакшано разумевање материје изложене у уџбенику. Комисија сматра да се овај уџбеник може препоручити и свима онима који се баве пореским правом или које интересује ова материја, као и да може корисно послужити за стицање знања за професионално бављење пореским консалтингом у Србији.

- **Монографија „Правни положај пореских обвезника“, Ниш, Студентски културни центар, 2012, 216 стр. (М 42)**

Предмет истраживања у овој монографији усмерен је на увек актуелну проблематику позиције пореских обвезника у порескоправном односу. Адекватна уређеност правног положаја пореских обвезника од кључне је важности за нормално функционисање пореског система у сваком друштву. Савремени законодавци и креатори пореске политике све већу пажњу посвећују признавању и гарантовању одређених права пореских обвезника док обавезе пореских обвезника традиционално имају примат у процесу опорезивања.

Аутор се определио да истражује правни положај пореских обвезника имајући у виду „окренутост“ савремених пореских администрација ка потребама пореских обвезника, као и чињеницу да тек однедавно финансијски теоретичари али и други научници (социолози, психолози) почињу да се интензивније баве правима и обавезама пореских обвезника и њиховим реакцијама на извршење пореских обавеза.

Садржина монографије је структурирана тако да обухвата четири дела, закључна разматрања и литературу. Аутор, најпре, у првом делу монографије разматра порескоправни однос (појам, обележја, компоненте, садржину и субјекте овог односа) а, потом, указује на модификације овог односа у савременим друштвеним условима, тј. на „старе“ али и „нове“ принципе, методе и стандарде поступања пореских органа у контексту „услужно оријентисаног рада“. Модификација односа опорезивања одражава настојање савремених држава да заштите свој финансијски интерес и да пруже правну сигурност пореским обвезницима. Аутор посебно истиче да је значајна промена извршена у пореском систему Србије нормативним регулисањем права пореских обвезника, у складу са концептом „новог јавног управљања“ и да је потребно створити одговарајуће услове за њихову стварну реализацију и заштиту.

У другом делу монографије објашњена су, најпре, општеприхваћена права пореских обвезника у савременим пореским системима (право на информисање, помоћ и истицање аргумената; право на жалбу; право на доследну примену законских одредби; право на сигурност (извесност); право на приватност; право на поверљивост и тајност; остала права пореских обвезника (право на опорезивање према економској снази и право на објективан и непристрасан третман)). У наставку монографије се детаљно анализирају права пореских обвезника у Србији и указује на чињеницу да су у законодавству и пракси права пореских обвезника дуго била маргинализована у односу на њихове пореске обавезе. Посебну пажњу аутор посвећује анализи права пореских обвезника у контексту примене европских стандарда заштите људских права. Без адекватне заштите, права пореских обвезника немају већу вредност и остају само обична прокламација. Стога се аутор нарочито задржава на објашњавању и анализи правних механизма (управна, управно-судска и уставна заштита) и ванправних механизма заштите права пореских обвезника у савременим државама (омбудсман, бранилац пореских обвезника, јавно мњење). Аутор у том контексту даје интересантна запажања и сугестије у погледу могућих промена у механизмима заштите права пореских обвезника у Србији.

У трећем делу монографије, пре анализе обавеза пореских обвезника, аутор концепцијски исправно излаже савремена теоријско-емпиријска сазнања о пореској сагласности обвезника. На прихватање обавеза од стране пореских обвезника утичу различити чиниоци, при чему је и утицај пореске контроле врло значајан. У наставку следи анализа општеприхваћених обавеза пореских обвезника у савременим пореским системима (обавеза поштеност поступања; обавеза кооперативног понашања; обавеза подношења пореске пријаве и обавештавања о промени чињеница и околности значајних за опорезивање; обавеза вођења пословних књига и израде пореског биланса, обавеза благовременог плаћања пореза), као и обавеза пореских обвезника у систему опорезивања Србије. Такође се указује и на активности које би могле позитивно да утичу на побољшање пореске сагласности у српском пореском систему.

Аутор је, у четвртном делу монографије, успео да заокружи тему правног положаја пореских обвезника излагањима о пореском саветовању и пореским саветницима. Стручна помоћ и улога пореских саветника, у остваривању права и обавеза пореских обвезника, су веома значајне, пре свега, у циљу правилне и потпуне примене пореских прописа, сарадње са пореским органима и квалитетног измиривања пореских обавеза. Иако у Србији ове професије још нема, стално истицање значаја пореских саветника и сложених послова које обављају у савременим државама, требало би да афирмише, оснажи и убрза иницијативу за што скорије увођење пореског саветовања у порески систем Србије.

У закључним разматрањима аутор сумира резултате истраживања и указује на могуће промене у правцу даљег развоја правног положаја пореских обвезника у савременим државама. Притом је посебан акценат стављен на промене које треба да омогуће развој правног положаја пореских обвезника у Србији.

Монографија је написана разумљивим стилем, уз одговарајући садржински, научни и стручни ниво обраде теме. По својој садржини, обиму и начину обраде проблематике права и обавеза пореских обвезника, коришћеној литератури и правним

изворима, монографија представља научно-истраживачки рад несумњиве вредности, који одликује изразита актуелност. Аутор је монографијом дао значајан допринос развоју српске пореске теорије имајућу у виду да се темом правног положаја пореских обвезника нико није бавио на целовит начин. Монографија може послужити како пореским службеницима и широком кругу пореских обвезника, тако и друштвеним субјектима који су у позицији да одлучују о правима и обавезама пореских обвезника.

- **„Европски управни простор: реформске промене у Пореској управи Србије“, *Правни живот*, бр. 10/2007, том II, Удружење правника Србије, Београд, стр. 915-928. (M 24)**

Аутор у овом раду обрађује веома актуелну проблематику стварања Европског управног простора. Реч је о скупу принципа, вредности и стандарда, којим се не замењују национална управна права, већ постоји као надструктура са којом државна управа, садашњих и будућих земаља чланица Европске уније, треба да буде усклађена. Принципи државне управе као елементи Европског управног простора (поузданост и предвидивост, отвореност и транспарентност, одговорност, ефикасност и ефективност) детаљно су обрађени у раду. На основу извршене анализе реформских промена у Пореској управи Србије аутор износи став у погледу тога да ли ове промене представљају приближавање Пореске управе, као дела државне управе Србије, Европском управном простору. У том смислу, аутор указује да позитивни законски прописи пружају добру основу за остваривање овог циља, али да они не вреде пуно уколико не постоје предуслови да се законске одредбе правилно и потпуно примене у пракси. Објективно утврђивање постојећег стања у поступању Пореске управе је, по мишљењу аутора, потребно како би се уложили додатни напори да се и убудуће иде исправним путем њеног реформисања. Само под том претпоставком, Пореска управа ће бити државни орган који у потпуности поштује принципе, вредности и стандарде Европског управног простора и успешно излази у сусрет захтевима, потребама и очекивањима пореских обвезника у Србији.

- **„Funding Social Insurance – Theoretical Aspect“, *Facta Universitatis. Series Law and Politics*, Vol. 3, No 1 (2005), University of Niš, 2007, стр. 53-61. (коаутор др Горан Обрадовић) (M 53)**

У овом раду је анализирана проблематика финансирања социјалног осигурања. Она је нарочито актуелна у околностима енормног раста расхода овог осигурања у развијеним земљама и земљама у транзицији. Најпре се у раду указује на Бизмарков и Беверицов модел социјалног осигурања а, потом, на правну природу дажбине за финансирање социјалног осигурања – доприноса за социјално осигурање. Посебна пажња је посвећена системима финансирања социјалног осигурања: систему текућег усклађивања доприноса са расходима социјалног осигурања и систему акумулације капитала. Имајући у виду испољена обележја ових система, у раду се указује на њихов капацитет да адекватно одговоре комплексним захтевима савременог доба у коме функционишу. То је једно од кључних питања које ће, по мишљењу аутора рада, одредити резултате реформисања социјалног осигурања у будућности.

- **„Старење становништва и криза система текућег финансирања пензија“, *Правни живот*, бр. 7-8/2008, Удружење правника Србије, Београд, стр. 163-172. (коаутор др Горан Обрадовић) (M 51)**

Старост је најзначајнији осигурани случај у пензијском и инвалидском осигурању. У раду се обрађује утицај старења становништва на функционисање система текућег финансирања пензијског и инвалидског осигурања. Овај систем, заступљен у низу земаља, укључујући и Србију, последњих деценија се налази у озбиљној кризи. Старење становништва је један од битних узрока те кризе. Као појава, оно настаје због све мањег наталитета, с једне стране, и све дужег животног века, с друге стране, и то нарочито у развијеним земљама. Стога је нарочита пажња у раду

посвећена тренду старења становништва, утицају који овај тренд остварује на систем пензијског и инвалидског осигурања и стању у овој области у Србији. У закључку рада аутори износе став да садашње стање, у земљама које имају доминантни систем текућег финансирања, као и пројекције за будућност, указују да ће доћи до погоршања. Разлог тога је све већи удео старих лица у укупној популацији и све неповољнији однос пензионера према радно активном становништву. Већина земаља је већ предузела озбиљне кораке у правцу реформе. Решења се крећу од реформе и доградње постојећих система, преко тзв. модела „три стуба“ који препоручује Светска банка, до најрадикалнијег решења – потпуне приватизације пензијског система.

- **„Пореска администрација у светлу неких европских захтева“, *Правни живот*, бр. 11/2008, том III, Удружење правника Србије, Београд, стр. 725-737. (M 51)**

Примена пореза је за државу изузетно битна активност јер је предуслов њеног успешног функционисања, као и финансирања јавне потрошње у целини. Пореска администрација, у чијој је надлежности администрирање пореским системом, није имуна на промене окружења у коме обавља ову своју функцију. Аутор у раду разматра захтеве које европски интеграциони токови постављају пред пореску администрацију и јавни сектор. Због углавном рестриктивних буџетских средстава, у Европској унији се све више инсистира на успешном функционисању субјеката јавног сектора, а пореска администрација, у том погледу, није изузетак. Она треба да тежи што успешнијем раду. Појмови ефикасности, ефективности и квалитета, као показатељи успешности рада пореске администрације детаљно су анализирани у раду, а указано је и на специфичности ових појмова који произилазе из посебне природе пореске области. Аутор истиче да је пореска администрација, која успешно обавља законом одређене надлежности, неопходна савременој држави, тржишној привреди и пореским обвезницима. Сви модалитети побољшања њеног рада, по мишљењу аутора, искључиво се морају пронаћи у оквирима владавине права.

- **„Обележја права на добру управу у пореском поступку“, *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, бр. 52 (2008), Центар за публикације Правног факултета у Нишу, стр. 129-143. (M 52)**

Рад се бави проблематиком обележја права на добру управу у пореском поступку. Аутор, у првом делу рада, одређује значење права на добру управу у Европској унији а, потом, ово право повезује са значењем Европског управног простора и фундаменталним вредностима „добре владавине“. Право на добру управу је једно од најновијих права које је кодификовано у Повељи основних (темељних) права ЕУ (Ница, 2000). Оно представља инструмент заштите права странака у управном поступку а такође је и подстицај законитом поступању управе и средство надзора над њом. У другом делу рада, аутор указује на одлике савременог опорезивања и њихов утицај на порески поступак и право на добру управу у овом поступку. Да би Пореска управа у пореском поступку имала обележја добре управе, по мишљењу аутора, неопходно је да законито спроводи порески поступак, остварује одговарајуће организационо прилагођавање у начину обављања функције опорезивања, као и друштвено-пожељне облике комуникације са пореским обвезницима. Завршни део рада, поред детаљних ауторових разматрања обележја права на добру управу у пореском поступку, садржи и анализу претпоставки остваривања овог права у условима значајнијих промена које доноси прва деценија 21. века.

- **„Хармонизација пореза у Европској унији – очекивања и резултати“, *Право и привреда*, бр. 5-8 (2009), Удружење правника у привреди Србије, Београд, стр. 284-295. (M 52)**

Порески системи су деривати социо-економских и политичких система држава чланица Европске уније (ЕУ). Под утицајем европских интеграција тежи се

остваривању њихове хармонизације у мери која је неопходна за нормално функционисање унутрашњег тржишта ЕУ и остваривање тзв. „четири основне слободе“ – слободе кретања људи, слободе промета робе, слободе промета услуга и слободе промета капитала. Предмет хармонизације су и посредни и непосредни порези. Аутор, у основним цртама, указује на резултате пореске хармонизације у ЕУ упоређујући их, притом, са очекивањима приликом њеног оснивања. На основу извршене анализе аутор истиче став да све државе чланице ЕУ, иако заговарају хармонизацију пореза и ако су свесне обавезе да мењају пореско законодавство у циљу остваривања циљева Уније, још увек љубоморно чувају свој порески суверенитет. Значајнији резултати хармонизације су остварени у области посредних пореза (порез на додату вредност, акцизе), а знатно мањи у области непосредних пореза (порез на добит корпорација). Посебна пажња у раду је посвећена разлозима за овакво стање ствари, као и евентуалним промена које се у будућности могу очекивати. Аутор констатује да је формулисање и прихватање заједничке европске пореске политике, не само у области посредних већ и у области непосредних пореза, процес чије је одвијање остављено за време које предстоји.

- **„Значај кооперативности пореских обвезника у савременом пореском поступку“, *Право Републике Србије и право Европске уније – стање и перспективе*, Зборник радова са међународне научне конференције одржане на Правном факултету у Нишу 19. маја 2009. године, свеска 1, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2009, стр. 417- 432. (М 44)**

У овом раду аутор анализира значење и елементе кооперативности пореских обвезника у пореском поступку, механизме за њено достизање, као и значај који она има за остваривање функције опорезивања у савременим условима. Кооперативност пореских обвезника у пореском поступку означава њихово веће укључивање у поступак утврђивања и наплате пореза. Захваљујући томе, држава у којој пореска власт има одлучујућу улогу у поступку утврђивања и наплате пореза претвара се у државу која овај поступак обавља у кооперацији са пореским обвезником (тзв. кооперативна пореска држава). Аутор је у раду посебну пажњу посветио самоопорезивању, техници утврђивања пореза која је манифестација кооперативности пореских обвезника у пореском поступку. Указано је на основна обележја ове технике, као и на претпоставке које треба да буду испуњене да би примена самоопорезивања донела адекватне резултате. На крају рада анализирана је улога пореских саветника у остваривању кооперативности пореских обвезника, као и општеприхваћени стандарди поступања пореских саветника у том домену. Аутор, такође, истиче да су поштовање и адекватна заштита прокламованих права пореских обвезника у функцији јачања кооперативности пореских обвезника у пореском поступку, односно очувања добрих односа који се успостављају на релацији порески обвезници – порески органи.

- **„Правна заштита обвезника пореза“, *Правни живот*, бр. 12/2009, том IV, Удружење правника Србије, Београд, стр. 151-159. (М 51)**

Пореско право је део правног система који појединца често доводи у везу са државом. Порескоправна правила тангирају сваку његову активност којом се манифестује економска моћ погодна за опорезивање. Порески поступак је за државу врло важан јер је испуњење пореских обавеза, од стране обвезника пореза, фундаментални услов успешног функционисања државног апарата. Потенцијално, права пореских обвезника, при утврђивању и наплати пореза, могу бити повређена. Аутор у раду разматра питање контроле рада пореских органа и заштите права пореских обвезника (правна заштита обвезника пореза). Посебно се анализира право на жалбу којим се покреће механизам управне контроле рада пореских органа. Такође је обрађена и судска контрола рада пореских органа, покренута по тужби пореских обвезника а ради заштите њихових права. Аутор наглашава да ће позитиван став пореских обвезника према пореским органима постојати уколико они, ради владавине

права и правне сигурности, законито обављају послове из своје надлежности. Ефикасни механизми правне контроле рада пореских органа су претпоставка тога. Насупрот томе, постојање неефикасних механизма правне контроле рада пореских органа негативно утиче на пореске обвезнике, њихову веру у право и функцију права у друштву.

- **„Стање и перспективе система пензијског осигурања у Србији“, Социјална мисао, бр. 4 (2009), стр. 89-102. (коаутор др Хасиба Хрустић) (М 52)**

Озбиљан проблем јавних финансија у Србији јесте постојеће стање система пензијског осигурања. У раду се разматрају проблеми неликвидности система пензијског осигурања и могућности њиховог превазилажења. Анализирани су резултати спроведених реформи пензијског осигурања у Србији, а дат је и осврт на резултате реформи система пензијског осигурања у ЕУ. По мишљењу аутора, приоритет у решавању проблема неликвидности система пензијског осигурања у Србији свакако мора да буде стимулисање економског опоравка и стварање услова за привредни раст. У сваком случају, мере економске политике треба да стимулишу повећање производње и запослености, чиме би се повећао број обвезника пензијског осигурања, а тиме и обим наплаћених прихода од доприноса за пензијско осигурање. Таква политика би имала позитивно дејство на дугорочну одрживост пензијског система. Аутори посебно указују да развој приватног пензијског осигурања у Србији подразумева развој финансијске инфраструктуре. Недостатак адекватне финансијске инфраструктуре представљаће озбиљну сметњу успешној реализацији оперативности приватних фондова пензијског осигурања. Извршена анализа у раду, такође, указује да ће у Србији јавни фонд пензијског осигурања засигурно бити доминантан у будућем дужем временском периоду.

- **„Улога пореза у стварању повољних економских услова у Србији“, Србија у савременом геостратешком окружењу, Зборник радова са међународне научне конференције одржане на Институту за међународну политику и привреду у Београду 21. септембра 2009. године, Институт за међународну политику и привреду, Београд, 2010, стр. 438-447. (М 44)**

Националне границе су, у савременом свету, постале преузак оквир за обављање економских активности. Привреде различитих земаља се, кроз међународне трансфере капитала, технологије, људи, роба и услуга, све више интегришу. Капитал је наднационални феномен који опрезно бира локације на којима ће се задржати. Искорак из економске кризе ка економској стабилности и економском развоју подразумева адекватно коришћење пореског инструментарија. Аутор у раду разматра улогу пореза у стварању повољних економских услова у Србији. Истовремено аутор пружа одговор на питање колико је важећи порески систем у сагласју са захтевима европских интеграционих токова у пореској области, али и у функцији социјалног опоравка у Србији. Аутор истиче да прописи који регулишу опорезивање треба да важе дужи временски период, како би се порески обвезници на њих привикли и дугорочније планирали своје пословне активности. Пореска регулатива потврђује своју вредност осигурањем правне сигурности и предвидивости порескоправног положаја обвезника у будућности. Порези који су у функцији подстицања економске и пословне мотивације обвезника су „огледало“ квалитетног опорезивања и не представљају фактор који ремети услове привређивања.

- **„Усаглашеност начела пореског поступка у Србији са начелима управног права Европске уније“, тематски зборник радова „Пристап правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“, књига трећа, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2009, стр. 301-313. (М 44)**

Порески поступак воде порески управни органи ради решавања пореске управне ствари. Имајући у виду опредељење Србије да се придружи европским интеграционим токовима, аутор у раду разматра проблематику усаглашености начела пореског поступка у Србији са начелима управног права Европске уније. Квалитет овог рада лежи у чињеници да је аутор обрадио начела управног права Европске уније и начела пореског поступка у Србији и да је, на бази извршене анализе, дошао до закључка да, по називима и садржини, међу овим начелима нема битних одступања и да су она у приличној мери усаглашена. Другим речима, начела пореског поступка у Србији, нормативно-правно посматрано, стварају претпоставке да се пореско управно поступање одвија сагласно европским захтевима у овој области. Она служе као стандарди у односу на које се може мерити квалитет рада Пореске управе Србије, степен одговорности пореских органа и пореских службеника и ваљаност пореског поступка. Фактично поштовање ових начела у пракси, по мишљењу аутора, гарант је правне државе, афирмације владавине права, законитог обављања пореске управне делатности и заштите права и правних интереса пореских обвезника који са пореским органима долазе у контакт свакодневно.

- **„Пензијски системи данас и актуелност њихове реформе“, Зборник радова са Саветовања правника „Актуелна питања савременог законодавства“ одржаног од 7.-11. јуна 2010. године у Будви, Савез Удружења правника Србије и Републике Српске, Београд, 2010, стр. 437-447. (М 44)**

Пензијски систем је цивилизацијска тековина без које је немогуће функционисање савременог друштва. Овај систем утиче на економску судбину великог броја људи. Због присутне кризе, многе земље настоје да реформишу пензијске системе. Аутор у раду даје кратак осврт на узроке кризе пензијских система а, потом, на предности и недостатке јавног и приватног пензијског осигурања. У раду је посебно указано на тзв. тростубни модел пензијског осигурања (обавезно јавно пензијско осигурање, обавезно приватно пензијско осигурање, добровољно приватно пензијско осигурање), који предлаже Светска банка. Такође се у раду анализирају и пензијски системи земаља у транзицији и њихова реформа. Протекло време показује да већина земаља у транзицији прихвата мешовити пензијски систем, заснован на више стубова, који треба да пружи сигурност становништву и подстакне штедњу и економски развој. Земља која спроводи пензијску реформу и темељи пензијско осигурање на више стубова, по мишљењу аутора, мора имати развијено финансијско тржиште, као и адекватно законодавство и установљен надзор како би се избегле преваре и умањили ризици. Аутор посебно указује да нови пензијски систем у земљама у транзицији, да би успео, треба перманентно критички преиспитивати, отклањати евентуалне негативне последице које производи, прилагођавати га изазовима са којима се друштво суочава. Пензијска реформа је процес и у наредном периоду је очекују бројна искушења с обзиром да мења улогу јавног и приватног у осигурању старости и истиче личну пензијску одговорност која у земљама у транзицији углавном није постојала.

- **„Старе и нове дилеме у реформи пореског права Србије“, Актуелне тенденције у развоју и примени европског континенталног права, тематски зборник радова са међународне научне конференције одржане 17. маја 2010. године на Правном факултету у Нишу, свеска I, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2010, стр. 345-359. (М 44)**

Србија тежи уласку у Европску унију (ЕУ) па се стога поставља питање у којој мери важеће национално пореско право одговара ономе што се назива правна тековина ЕУ у пореској области. Аутор је у овом раду дао одговор на наведено питање и указао на старе и нове дилеме које се јављају у пореском реформском процесу. На почетку рада, аутор обрађује улогу принципа правичности и принципа ефикасности у савременим пореским системима. Иако су, по својој природи, ови принципи међусобно конфликтни нужна је њихова коегзистенција при одабиру пореских облика који чине

пореску структуру. У наставку рада, аутор разматра утицај европских интеграционих токова на хармонизацију пореза земаља чланица ЕУ и истиче да на подручју ЕУ не постоји јединствена и заједничка пореска политика. Већина земаља чланица заговара хармонизацију националних пореских система, али истовремено чува властити порески суверенитет. На основу анализе актуелног опорезивања у Србији, у завршном делу рада, аутор излаже могуће правце будућих промена националног пореског права (област пореза на доходак, пореза на добит, пореза на имовину) са циљем да оно достигне стандарде ЕУ у пореској области. Прилагођавање домаће регулативе достигнутим стандардима ЕУ, истиче аутор, свакако треба вршити уз уважавање националних интереса Србије.

- **„Нови поглед на нека права обвезника пореза“, *Правни живот*, бр. 11/2010, том III, Удружење правника Србије, Београд, стр. 675-684. (М 51)**

Окружење унутар кога порески органи савремених држава администрирају порезе је променљиво. Пореска политика, порески закони, пракса и култура поступања пореских органа, у свакој од њих, имају своје посебности. Подстицање добровољне сагласности обвезника у испуњавању пореских обавеза перманентан је задатак пореских органа, како би се очувао интегритет пореског система. Пракса показује да јасни и конзистентни порески закони смањују комплексност пореског система и трошкове његове примене и побољшавају перцепцију пореских обвезника о потреби да се повинују порезима. Аутор у овом раду, после кратког осврта на права пореских обвезника у пореском систему, разматра утицај концепта пружања услуга пореским обвезницима на нека од ових права. У фокусу пажње су право обвезника на информисање и право на помоћ. Истовремено, аутор обрађује питање исправности концепта порески обвезник као корисник пореских услуга и сматра да овај концепт, и поред јавноправне природе односа пореских органа и пореских обвезника, не треба посматрати сувише песимистички. Уколико су конкретни порески органи способни да у свој однос са пореским обвезником унесу неке особине концепта порески обвезник као корисник пореских услуга то треба поздравити јер је у функцији побољшања овог односа и бољег остварења неких пореских права, као и обавеза пореских обвезника. Савремени порескоправни однос је, по мишљењу аутора, јавноправни однос са елементима демократизације и развоја и елементима услужности, развијеним у тржишном сектору а који су примењиви и дају позитивне ефекте у јавном сектору.

- **„Могуће новине у домену заштите права пореских обвезника“, тематски зборник радова *„Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“*, књига пета, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2010, стр. 45-57. (М 44)**

Правима пореских обвезника у савременим државама придаје се значајна пажња. Тежња је да се ова права детаљно регулишу, како би се омогућило њихово практично остваривање у бројним односима пореских обвезника и пореских органа. Уз то, свака држава понаособ пројектује, изграђује и побољшава систем правне заштите ових права, настојећи да створи услове да, кад год се укаже потребним, правна заштита пореских обвезника буде ефикасна и делотворна. Предмет анализе у овом раду је област заштите права пореских обвезника. Најзначајнији облик заштите права пореских обвезника у Србији је унутар управноправног режима – у пореском поступку коришћењем редовног правног средства (пореске жалбе) и ванредних правних средстава и у управно-судском поступку (пореска тужба и покретање пореског управног спора). Аутор указује на могућности побољшања ових облика заштите права пореских обвезника и посебно истиче потребу стварања законске основе за формирање пореских судова, који би јемчили већу законитост рада пореских органа. Акцент се у раду ставља и на потребу јачања ванправних облика заштите права пореских обвезника (заштитник грађана, јавно мњење).

- **Одреднице: „буџетска процедура“** (стр. 51-53.), „двоструко опорезивање“ (стр. 65-66.), „фискални суверенитет“ (стр. 123-124.), „јавни зајам“ (стр. 181-182.), „јавни приходи“ (стр. 182-183.), „јавни расходи“ (стр. 183-185.), „пореска администрација“ (стр. 403-404.), „пореска основица“ (стр. 405-407.), „пореска стопа“ (стр. 407-408.), „порески биланс“ (стр. 408-409.), „порески обвезник“ (стр. 409-410.), „порески систем“ (стр. 410-411.), *Српско-албански правни лексикон (Leksikoni juridik serbisht-shqip)*, Кординационо тело Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, уредник Невена Петрушић, Београд, 2010. (М 46)

У *Српско-албанском правном лексикону* кандидат је теоријски фундирано обрадио 12 одредница у области Јавних финансија и финансијског права, у складу са правилима о изради лексикографских јединица.

- **„Привреда и владавина права у контексту изазова савременог опорезивања“, *Право и привреда*, бр. 7-9 (2011), Удружење правника у привреди Србије, Београд, стр. 626-638. (М 52)**

Успешно функционисање правног система је претпоставка остваривања правне државе и владавине права, као основних политичких и правних идеала демократског друштва. Владавина права, кључни фактор за функционисање друштва и привреде, ствара оквир за социјални и привредни развој. Глобализација и снажни интеграцијски токови који је прате, остављају свој траг на област опорезивања. Порезе је, у овим околностима, теже примењивати. Аутор у раду, најпре, даје осврт на неке изазове савременог опорезивања а, потом, пажњу посвећује утицају који пореско оптерећење привредних субјеката остварује на њихово поштовање пореских закона и прихватање пореске обавезе. Проблеми са којима се срећу пореске власти крећу се од сложеног законитог прекограничног пореског планирања до намерног прикривања прихода и имовине у пореским оазама и незаконите пореске евазије, што је посебно обрађено у раду. Наведене појаве актуелизују питање сарадње пореских администрација различитих држава, која се успоставља закључивањем билатералних и мултилатералних споразума, а ради адекватне примене пореских закона. Поред тога, предмет ауторове пажње у овом раду јесте и низ институционалних, правних и социоекономских мера, које треба да утичу на пореске обвезнике и афирмишу идеју владавине права у привреди и пореској области.

- **„Пореско право у време друштвене кризе“, *Правни систем и друштвена криза*, зборник радова са међународне научне конференције одржане на Правном факултету у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици 22. јуна 2011, прва свеска, Косовска Митровица, 2011, стр. 505-517. (М 44)**

Пореско право је грана правног система која уређује пореске облике у једној држави и њихову примену у пореском поступку. Креирање и реализација пореског система у време друштвене кризе наилазе на одређене тешкоће. Добро познавање области опорезивања у целини је претпоставка успешног превладавања тих тешкоћа. Први корак је, по мишљењу аутора рада, адекватно уређивање пореског система преко уграђивања теоријских поставки оптималног опорезивања у законска пореска решења. Потом је, истиче аутор, у делу примене пореза, нужно идентификовати чиниоце који утичу на појаву раскорака између нормативног и стварног (фактичког) у пореској области и доводе до неостваривања планираних и жељених циљева опорезивања. Аутор сматра да, на основу тих сазнања, пореска власт треба да гради стратегију будућих пореских промена и стратегије утицаја на понашање пореских обвезника. Те стратегије, без сумње, добијају посебна обележја у време друштвене кризе, с обзиром на растуће ризике наплате пореза који се тада појављују и потребу пружања јаче потпоре пореским обвезницима у извршавању пореских обавеза. Аутор у посебном делу рада и

указује на комплекс мера за јачање пореске дисциплине и популаризацију пореза у време друштвене кризе. Такође, аутор истиче да у време друштвене кризе адекватна пажња треба бити посвећена фискалном, али и економском и социјалном аспекту опорезивања.

- **„Реформисање државне управе и европски управни стандарди“, Унапређење конкурентске предности јавног и приватног сектора умрежавањем компетенција у процесу европских интеграција Србије, тематски зборник радова, редактор Бојан Крстић, Економски факултет у Нишу, 2011, стр. 77-94. (М 44)**

Потреба за дефинисањем европских управних стандарда јавила се као одговор на могућност проширења Европске уније (ЕУ) на транзицијске земље средње и источне Европе. Неадекватан и слаб капацитет државних управа у земљама у транзицији довео би у питање њихову способност да ефикасно и у потпуности испуњавају обавезе које произилазе из чланства у ЕУ. Стога су европске институције реформу државне управе одредиле као предуслов за чланство, прецизирајући истовремено стандарде које државне управе земаља у транзицији треба да достигну. Ти стандарди представљају индикатор капацитета државних управа да успешно примењују правну тековину ЕУ (*acquis communautaire*). Аутор у раду разматра следећа питања реформе државне управе: полазну основу реформе, управљање реформом, стратегију реформе, повезаност реформе са захтевима Европског управног простора. Уз то, детаљно су обрађени европски управни стандарди, будући да се пропагирају као идеје водиле савремених реформи државних управа бројних земаља и да се сматрају темељем легитимитета државне управе у демократском друштву. Адекватна државна управа, истиче аутор, у свакој држави понаособ, је неопходна с обзиром да је један од кључних фактора свеукупног друштвеног развоја. Она је, такође, одговорна и за правовремено реаговање на све израженије друштвене проблеме са којима се државе данас срећу.

- **„Порески поступак и смернице савременог правног и друштвеног живота“, *Правна ријеч*, бр. 27/2011, Удружење правника Републике Српске, Бања Лука, стр. 369-378. (М 53)**

Порези су саставни део живота људи. Поступак у коме се утврђују и наплаћују (порески поступак) се мора прилагођавати променама у окружењу где се примењује. У том смислу, нужно је да прати смернице савременог правног и друштвеног живота. Оне правима пореског обвезника дају адекватно место, као и њиховој заштити. Аутор, у почетном делу рада, обрађује проблематику „сусрета“ традиционалних и модерних вредности у пореском поступку и њиховог међусобног усклађивања. Порески поступак и порески органи се мењају, јер се мења и друштво, с тим што се друштво увек мења брже. Структура и модалитети поступања пореских органа, по мишљењу аутора, нису једном заувек дати већ се морају модификовати како не би постали препрека модернизацији пореске сфере. У наставку рада, аутор идентификује и анализира нека отворена питања пореског поступка данас (пропусти и нејасноће у регулисању појединих питања поступка, претерани формализам, питање (не)законитог поступања пореских органа). У завршном делу рада, аутор истиче могуће путеве ка побољшању заштите права пореских обвезника, као императивном захтеву демократског друштва у области савременог опорезивања. Уз то, аутор указује и на вредности правног и друштвеног живота, којима у пореској сфери стално треба тежити: законитост, остваривање права обвезника пореза, правилно и доследно вођење пореског поступка, правна одговорност пореских органа, једнакост и недискриминација пореских обвезника. Степен у коме се ове вредности остварују јесте показатељ значаја који се пореским обвезницима и порезима придаје у правном, економском и политичком животу једне земље.

- **„Пореско право пред захтевима модерног друштва“, *Правни живот*, бр. 10/2011, том II, Удружење правника Србије, Београд, стр. 921-929. (M 51)**

Модерно друштво одликују бројне промене. У околини која се стално и брзо мења постојећа законска пореска решења се, протеклом времена, могу показати као неадекватна, чак и препрека развоју. Усвајање нових пореских закона, који ће квалитетом одговарати сложеним и све већим захтевима модерног друштва, постаје стога фундаментална обавеза законодавца. Са друге стране, доследна примена пореских закона обавеза је пореских органа. Аутор у овом раду истиче свој став о томе како успешно креирати и применити пореско право у модерном друштву. Правна сигурност и предвидивост деловања пореских органа, квалитетни порески закони, поштовање начела законитости у свим фазама пореског поступка, непристрасност и недискриминација у пореском поступку, од пресудне су важности за остваривање владавине права у области опорезивања. Важност пореске материје, зато, када дође до непоштовања пореских закона налаже хитно покретање поступка одговорности. Будући да непоштовање пореских закона може бити извршено и од стране пореских обвезника и од стране пореских органа, аутор детаљно обрађује одговорност обе групе субјеката. Аутор посебно наглашава да данас, више него раније, порески обвезници желе да виде правичност пореског права и примене истог у властитим порескоправним ситуацијама, тако да од пореских органа очекују доследно поштовање закона, сталну реформу и модернизацију како би правилно одговорили изазовима које савремени и променљиви друштвени процеси доносе. Потпуно поштовање пореских закона је уједно и обавеза пореских обвезника у модерном друштву у коме живе, па аутор, у посебном делу рада, разматра питање значаја пружања пореских услуга и других видова помоћи пореским обвезницима и циљу бољег испуњавања ове обавезе.

- **„Важност пореског саветовања у лавиринту пореске регулативе“, тематски зборник радова *Заштита људских и мањинских права у европском правном простору*, књига прва, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2011, стр. 345-356. (M 44)**

Квалитетан порески систем је незамислив без пореских саветника. Порески саветници су специјализована лица која, уз одговарајућу накнаду, пружају услуге пореским обвезницима у пореским стварима. И кроз историју, а и данас, они су врло цењени имајући у виду чињеницу да знају да дају савет пореским обвезницима у вези тога како најбоље да испланирају и испуне своје пореске обавезе. У условима постојања сложене и нестабилне пореске регулативе, сличне пореском лавиринту, ангажовање пореских саветника постаје неопходно. У почетном делу рада, аутор разматра одлике савременог опорезивања, пореске регулативе и пореских органа са циљем да одговори на питање: „Шта је ту добро а шта треба мењати?“. Наставак рада обрађује питање различите „моћи“ пореских органа и пореских обвезника у пореском поступку и потенцијалне проблеме који притом могу да настану. У не тако малом броју случајева, решавање тих проблема, као и потреба поштовања пореске регулативе изискују ангажовање пореских саветника. Питање пореског саветовања, пореских саветника и поштовања пореске регулативе обрађено је у завршном делу рада. У овом делу је приказан кратак историјат пореског саветовања, указано је на циљ пореског саветовања, обележја пореског саветовања као пореске услуге и улогу пореског саветника у пореском поступку. Изградњу и развијање здравих порескоправних односа у савременом друштву тешко је, по мишљењу аутора, остварити без постојања професије пореских саветника.

3. Саопштења на међународним и домаћим научним скуповима

Кандидат др Марина Димитријевић је, као референт, учествовала на већем броју међународних и домаћих научних скупова. Тема већине реферата обрађена је у научним чланцима објављеним у посебним зборницима радова са одржаних скупова који су наведени у списку објављених радова.

Саопштења на међународним и домаћим научним скуповима до избора у звање доцента

1. **Научни скуп посвећен животу и делу проф. др Васиља Гривчева**, одржан 2002. године на Правном факултету „Јустинијан Први“ у Скопљу, саопштен рад „Даночна постапка во реформски услови“ - „Порески поступак у реформским условима“ (Рад штампан у целини у зборнику посвећеном животу и раду проф. др Васиља Гривчева) (М 33)
2. **„Пореске реформе у Републици Србији“**, научни скуп одржан 4. и 5. јуна 2003. године, на Правном факултету у Нишу, саопштен рад „Порески поступак у функцији остварења права обвезника пореза“ (Рад штампан у целини у зборнику Пореске реформе у Републици Србији – примена пореза) (М 63)
3. **„Право и демократска култура“**, XVI сусрети Копаоничке школе природног права, Копаоник, 13.-17. децембар 2003. године, саопштен рад „Реформски изазови модернизације пореске администрације у Србији“ (Рад штампан у целини у тематском броју часописа Правни живот – тематски број Право и демократска култура) (М 63)
4. **„Право и културне разлике“**, XVII сусрети Копаоничке школе природног права, Копаоник, 13.-17. децембар 2004. године, саопштен рад „Порески систем, пореска администрација и порески морал“ (Рад штампан у целини у тематском броју часописа Правни живот – тематски број Право и културне разлике) (М 63)
5. **„Правни систем Републике Србије - усаглашавање са правом Европске уније“**, међународна научна конференција одржана на Правном факултету у Нишу, 17. маја 2005. године, саопштен рад „Основне промене пореског права Републике Србије у поступку усаглашавања са пореским правом Европске уније“ (Рад штампан у целини у зборнику који носи назив научне конференције) (М 33)
6. **„Право и универзалне вредности“**, XVIII сусрети Копаоничке школе природног права, Копаоник, 13.-17. децембар 2005. године, саопштен рад „Неки аспекти развоја односа пореске власти и пореских обвезника на почетку 21. века“ (Рад штампан у целини у тематском броју часописа Правни живот – тематски број Право и универзалне вредности) (М 63)
7. **„Функционисање правног система Републике Србије“**, међународна научна конференција одржана на Правном факултету у Нишу, 18. маја 2006. године, саопштен рад „Актуелна питања српског пореског права и његове примене“ (Рад штампан у целини у зборнику који носи назив научне конференције) (М 33)
8. **„Право и хумана будућност“**, XIX сусрети Копаоничке школе природног права, Копаоник, 13.-17. децембар 2006. године, саопштен рад „Европски стандарди и права обвезника пореза у Србији“ (Рад штампан у целини у тематском броју часописа Правни живот – тематски број Право и хумана будућност) (М 63)
9. **„Изградња правног система Републике Србије“**, међународна научна конференција одржана на Правном факултету у Нишу, 18. маја 2007. године, саопштен рад „Порески поступак у нашем праву“ (Рад штампан у целини у тематском броју часописа Зборник радова Правног факултета у Нишу – тематски број Изградња правног система Републике Србије) (М 33)

Саопштења на међународним и домаћим научним скуповима након избора у звање доцента

1. **„Право и слобода“**, XX сусрети Копаоничке школе природног права, Копаоник, 13.-17. децембар 2007. године, саопштен рад „Европски управни простор: реформске промене у Пореској управи Србији“ (Рад штампан у целини у тематском броју часописа Правни живот – тематски број Право и слобода) (М 63)
2. **„Право и међународне интеграције“**, XXI сусрети Копаоничке школе природног права, Копаоник, 13.-17. децембар 2008. године, саопштен рад „Пореска администрација у светлу неких европских захтева“ (Рад штампан у целини у тематском броју часописа Правни живот – тематски број Право и међународне интеграције) (М 63)
3. **„Пословно право и европске интеграције“**, XVIII Сусрети правника у привреди Србије, Врњачка Бања, 13.-15. мај 2009. године, саопштен рад „Хармонизација пореза у Европској унији – очекивања и резултати“ (Рад штампан у целини у часопису Право и привреда) (М 63)
4. **„Право Републике Србије и право Европске уније – стање и перспективе“**, међународна научна конференција одржана на Правном факултету у Нишу, 19. маја 2009. године, саопштен рад „Значај кооперативности пореских обвезника у савременом пореском поступку“ (Рад штампан у целини у зборнику који носи назив међународне научне конференције); (М 33) – прилог: фотокопија сертификата којим се потврђује учешће на међународној научној конференцији.
5. **„Право и време“**, XXII сусрети Копаоничке школе природног права, Копаоник, 13.-17. децембар 2009. године, саопштен рад „Правна заштита обвезника пореза“ (Рад штампан у целини у тематском броју часописа Правни живот – тематски број Право и време) (М63)
6. **„Србија у савременом геостратешком окружењу“**, међународна научна конференција одржана на Институту за међународну политику и привреду у Београду 21. септембра 2009. године, саопштен рад „Улога пореза у стварању повољних економских услова у Србији“ (Рад штампан у целини у зборнику који носи назив међународне научне конференције) (М 33)
7. **Актуелна питања савременог законодавства**, XVI Будвански правнички дани, Будва 7.-11. јун 2010. године, саопштен рад „Пензијски системи данас и актуелност њихове реформе“ (рад штампан у целини у зборнику који носи назив саветовања“) (М 63)
8. **„Актуелне тенденције у развоју и примени европског континенталног права“**, међународна научна конференција одржана 17. маја 2010. године на Правном факултету у Нишу, саопштен рад „Старе и нове дилеме у реформи пореског права Србије“ (Рад штампан у целини у зборнику који носи назив међународне научне конференције) (М 33) – прилог: фотокопија сертификата којим се потврђује учешће на међународној научној конференцији.
9. **„Право и простор“**, XXIII сусрети Копаоничке школе природног права, Копаоник, 13.-17. децембар 2010. године, саопштен рад „Нови поглед на нека права обвезника пореза“ (Рад штампан у целини у тематском броју часописа Правни живот – тематски број Право и простор) (М 63)
10. **„Привреда и владавина права“**, XX Сусрети правника у привреди Србије, Врњачка Бања, 24.-27. мај 2011. године, саопштен рад „Привреда и владавина права у контексту изазова савременог опорезивања“ (Рад штампан у целини у часопису Право и привреда) (М 63)
11. **„Правни систем и друштвена криза“**, међународна научна конференција одржана 22. јуна 2011. године на Правном факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, саопштен рад „Пореско право у време друштвене кризе“ (Рад штампан у целини у зборнику који носи

- назив међународне научне конференције) (М 33) – прилог: фотокопија сертификата којим се потврђује учешће на међународној научној конференцији.
12. **„Изградња и функционисање правног система**, Саветовање правника Октобарски правнички дани, Бања Лука, 7. и 8. октобра 2011. године, саопштен рад „Порески поступак и смернице савременог правног и друштвеног живота“ (рад штампан у целини у часопису Правна ријеч) (М 63) – прилог: фотокопија сертификата којим се потврђује учешће на саветовању)
  13. **„Право и одговорност“**, XXIV сусрети Копаоничке школе природног права, Копаоник, 13.-17. децембар 2011. године, саопштен рад „Пореско право пред захтевима модерног друштва“ (Рад штампан у целини у тематском броју часописа Правни живот – тематски број Право и одговорност) (М 63)

4. Индекс цитираности

Научни радови др Марине Димитријевић су цитирани у следећим научним и стручним радовима, монографијама и уџбеницима:

1. **Миле Врађеш**, **„Један аспект заштите права пореских обвезника у Србији“**, Правни живот, бр. 11/2007, на стр. 1033. цитиран рад Марине Димитријевић, „Европски стандарди и права обвезника пореза у Србији“, Правни живот, бр. 10/2006, стр. 883.
2. **Мирослав Врховшек, Вељко Чавић**, **„Измене и допуне Закона о пореском поступку и пореској администрацији – Инак се креће“**, Правни живот, бр. 12/2009, на стр. 70. цитиран рад Марине Димитријевић, „Пореска администрација у светлу неких европских захтева, Правни живот, бр. 11/2008, стр. 736.
3. **Милорад Божић, Срђан Голубовић**, **„Улога страних директних инвестиција у привредном развоју земаља западног Балкана“**, Међуетнички односи, идентитети и култура мира на Балкану, уредник Љубиша Митровић et. Al, Филозофски факултет у Нишу, 2009, на стр. 32. цитиран рад Марине Димитријевић, „Страна улагања и њихово подстицање“, Страна улагања, зборник радова, уредник Милорад Божић, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2001, стр. 199-210.
4. **Срђан Голубовић**, **„Основи пословних и банкарских финансија“**, уџбеник, Правни факултет Универзитета у Нишу – Центар за публикације, 2010, на стр. 38. цитиран коауторски уџбеник Милеве Анђелковић и Марине Димитријевић, „Пореско право Србије“, Правни факултет Универзитета у Нишу – Центар за публикације, 2009, стр. 241.
5. **Миомира Костић**, **„Виктимитет старих људи“**, монографија, Правни факултет Универзитета у Нишу – Центар за публикације и Социјална мисао, издавачко предузеће д.о.о., Београд, Ниш, 2010. на стр. 21. цитиран коауторски рад Горана Обрадовића и Марине Димитријевић, „Старење становништва и криза система текућег финансирања пензија“, Правни живот, бр. 7-8/2008, стр. 163-164.
6. **Миомира Костић**, **„Социјална заштита остарелих људи код нас“**, Радно и социјално право, бр. 1/2010, на стр. 43. цитиран коауторски рад Горана Обрадовића и Марине Димитријевић, „Старење становништва и криза система текућег финансирања пензија“, Правни живот, бр. 7-8/2008, стр. 163-164.
7. **Милева Анђелковић**, **„Прилагођавање Пореске управе Србије европским стандардима“**, Право на приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије, тематски зборник радова, књига пета, Правни факултет у Нишу – Центар за публикације, 2010, на стр. 15. цитиран рад Марине Димитријевић, „Пореска администрација у светлу неких европских захтева, Правни живот, бр. 11/2008, стр. 728.

8. *Хасиба Хрустић, „Сарадња Србије и ЕУ у области опорезивања“*, Србија у предворју Европске уније – искушења и могуће исходиште, зборник радова, уредник Гордана Живковић, Институт за европске студије, Београд, 2010, на стр. 276. цитиран рад Марине Димитријевић, „Европски управни простор: реформске промене у Пореској управи Србије“, Правни живот, бр. 10/2007, стр. 915-928.
9. *Хасиба Хрустић, „Сарадња Србије и ЕУ у области опорезивања“*, Србија у предворју Европске уније – искушења и могуће исходиште, зборник радова, уредник Гордана Живковић, Институт за европске студије, Београд, 2010, на стр. 276. цитиран рад Марине Димитријевић, „Пореска администрација у светлу неких европских захтева“, Правни живот, бр. 11/2008, стр. 725-737.
10. *Хасиба Хрустић, „Сарадња Србије и ЕУ у области опорезивања“*, Србија у предворју Европске уније – искушења и могуће исходиште, зборник радова, уредник Гордана Живковић, Институт за европске студије, Београд, 2010. на страни 278. цитиран рад Марине Димитријевић, „Хармонизација пореза у Европској унији – очекивања и резултати“, Право и привреда, бр. 5-8/2009, стр. 284-295.
11. *Марко Давинић, „Појам добре управе“*, Правни живот, бр. 10/2010, на стр. 397. цитиран рад Марине Димитријевић, „Европски управни простор: реформске промене у Пореској управи Србије“, Правни живот, бр. 10/2007, стр. 915-928.
12. *Хасиба Хрустић, „Хармонизација или конкуренција у опорезивању добити корпорација у Европској унији“*, Правни живот, бр. 12/2010, на стр. 566. цитиран рад Марине Димитријевић, „Хармонизација пореза у Европској унији – очекивања и резултати“, Право и привреда, бр. 5-8/2009, стр. 284-295.
13. *Хасиба Хрустић, „Пореска хармонизација у Европској унији“*, монографија, Институт за међународну политику и привреду, Београд, 2011, на стр. 150. цитиран рад Марине Димитријевић, „Хармонизација пореза у Европској унији – очекивања и резултати“, Право и привреда, бр. 5-8/2009, стр. 284-295.
14. *Зоран Исаиловић, „Порески субјекти и савремено право“*, Правни живот, бр. 10/2011, на стр. 881. цитиран рад Марине Димитријевић, „Пореска администрација у светлу неких европских захтева“, Правни живот, бр. 11/2008, стр. 727-728.
15. *Миле Врањеш, Финансијско право – Фискални систем у Србији*, уџбеник, Завод за уџбенике, Београд, 2011, на стр. 201. цитиран коауторски уџбеник Милеве Анђелковић и Марине Димитријевић, „Пореско право Србије“, Правни факултет Универзитета у Нишу – Центар за публикације, 2009, стр. 180-182.
16. *Миле Врањеш, Финансијско право – Фискални систем у Србији*, уџбеник, Завод за уџбенике, Београд, 2011, на стр. 268. цитиран рад Марине Димитријевић, „Пореска администрација у светлу неких европских захтева“, Правни живот, бр. 11/2008, Београд, стр. 725-736.
17. *Миле Врањеш, Финансијско право – Фискални систем у Србији*, уџбеник, Завод за уџбенике, Београд, 2011, на стр. 270. цитиран коауторски уџбеник Милеве Анђелковић и Марине Димитријевић, „Пореско право Србије“, Правни факултет Универзитета у Нишу – Центар за публикације, 2009, стр. 42-45.
18. *Драган Јовашевић, Миомира Костић, „Политика сузбијања криминалитета“*, монографија, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, 2012, на стр. 116. цитиран рад Марине Димитријевић, „Неки аспекти развоја односа пореске власти и пореских обвезника на почетку 21. века“, Правни живот, бр. 10/2005, стр. 770.
19. *Срђан Голубовић, Фискална правила у Европској монетарној унији*, монографија, Студентски културни центар, Ниш, 2012, на стр. 71. цитиран рад Марине Димитријевић, „Хармонизација пореза у Европској унији – очекивања и резултати“, Право и привреда, бр. 5-8/2009, стр. 284-295.

5. Учесће у научним пројектима

Током своје професионалне каријере кандидат др Марина Димитријевић је, као истраживач, учествовала/учествује у реализацији следећих научних пројеката:

1. **Макропројекта „Стварање услова за развој модерног правног и друштвено-економског система Србије као демократске државе“**, носилац пројекта Правни факултет у Нишу – Центар за правна и друштвена истраживања – период 01.10.2001. године - 30.09.2006. године; период 01.10.2006. године - 30.09.2011. године и будући период (с обзиром да је Наставно-научно веће Факултета априла 2011. године донело одлуку о томе);
2. **Пројекта „Пристап правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“**, пројекат националног карактера (бр. 149043Д), који је финансирао Министарство науке и заштите животне средине Републике Србије, период 2006.-2010. година – носилац пројекта је био Правни факултет у Нишу – Центар за правна и друштвена истраживања;
3. **ТЕМПУС пројекта последипломских студија из области европских интеграција („POGESTEI – Post-Graduate Studies For European Integration“)**, курс Пореско право ЕУ, модул 2: Пословно право и ЕУ интеграције, период 2006.-2008. година, у циљу установљавања и реализације ових студија на Правним факултетима у Србији (Београд, Ниш, Нови Сад) – носилац пројекта је био Правни факултет Универзитета у Марибору (пројекат међународног карактера);
4. **Пројекта „Заштита људских и мањинских права у европском правном простору“**, пројекат националног карактера (бр. 179046) који финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије, пројектни циклус 2011. - 2014. година (истраживач А3) - носилац пројекта је Правни факултет у Нишу – Центар за правна и друштвена истраживања.

IV ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ У РАЗВОЈУ НАУЧНО-НАСТАВНОГ ПОДМЛАТКА НА ФАКУЛТЕТУ

Др Марина Димитријевић је ангажована као наставник на основним, мастер и докторским академским студијама права на Правном факултету у Нишу на следећим предметима: Јавне финансије и финансијско право, Пореско право, Буџетско право (на основним студијама), Локалне финансије и Буџетско право (на мастер студијама) и Финансијско право и Пореско право Европске уније (на докторским студијама).

Почев од примене новог студијског програма мастер и докторских академских студија права, др Марина Димитријевић је била испитивач на испитима из Буџетског права и Локалних финансија на мастер академским студијама права и, такође, у својству испитивача, члан неколико Комисија за полагање приступних испита на докторским студијама права, као и Комисија за полагање усменог испита на докторским студијама права (предмет Финансијско право).

Кандидат др Марина Димитријевић је била члан Комисија за оцену и јавну одбрану магистарских теза (две магистарске тезе) и члан Комисије за јавну одбрану специјалистичког рада. Реч је о чланству у следећим Комисијама на последипломским студијама:

- **члан Комисије за оцену подобности магистарске тезе за јавну одбрану кандидата Далибора Марковића под називом „Систем опорезивања добитка у Републици Србији“** (Одлука Наставно-научног већа Економског факултета у Нишу бр. 04-1493 од 24.5.2010. године);
- **члан Комисије за јавну одбрану магистарске тезе кандидата Далибора Марковића под називом „Систем опорезивања добитка у Републици**

Србији“ (Одлука Наставно-научног већа Економског факултета у Нишу бр. 04 - 2422 од 15.7.2010. године) – Кандидат Далибор Марковић је одбранио магистарску тезу под називом „Систем опорезивања добитка у Републици Србији“ на Економском факултету у Нишу дана 06.9.2010. године.

- **члан Комисије за оцену подобности магистарске тезе за јавну одбрану кандидата Милице Милошевић под називом „Економски ефекти непосредних пореза“** (Одлука Наставно-научног већа Економског факултета у Нишу бр. 04 - 1497 од 24.5.2010. године);
- **члан Комисије за јавну одбрану магистарске тезе кандидата Милице Милошевић под називом „Економски ефекти непосредних пореза“** (Одлука Наставно-научног већа Економског факултета у Нишу бр. 04 - 2421 од 15.7.2010. године) – Кандидат Милица Милошевић је одбранила магистарску тезу под називом „Економски ефекти непосредних пореза на Економском факултету у Нишу дана 23.9.2010. године.
- **члан Комисије за јавну одбрану специјалистичког рада под називом „Финансирање локалне самоуправе у Републици Србији“ кандидата Биљане Јовановић** (Одлука Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу, бр. 01 - 1230/13 од 05.07.2012. године) – Овај специјалистички рад је у међувремену (од подношења пријаве кандидата др Марине Димитријевић на конкурс до писања Извештаја) одбрањен. Кандидат Биљана Јовановић је одбранила специјалистички рад под називом „Финансирање локалне самоуправе у Републици Србији“ на Правном факултету у Нишу рада 05.09.2012. године.

V ДОПРИНОС АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Кандидат др Марина Димитријевић је учествовала у низу активности који представљају допринос академској и широј заједници:

Учешће у наставним активностима које не носе ЕСПБ бодове

- **Организовање посете студената Министарству финансија-Пореској управи-Регионалном центру Ниш** – Др Марина Димитријевић је, заједно са проф. др Милевом Анђелковић, организовала посету студената овој организационој јединици Пореске управе са циљем да се студенти упознају са практичним аспектима појединих питања из области пореза и пореског права.

Учешће у раду тела факултета и универзитета

- **члан Савета Правног факултета Универзитета у Нишу** (Одлука Савета Правног факултета Универзитета у Нишу бр. 03 - 408/2 од 22.02.2010. године)
- **председник и члан неколико Комисија за писање извештаја по захтевима за признавање страних високошколских исправа** (Одлука о утврђивању листе чланова Комисија за писање извештаја по захтевима за признавање страних високошколских исправа, Сенат Универзитета у Нишу, број 8/16-01-001/10-005 од 25.01.2010. године, Гласник Универзитета број 1 од 27.01.2010. године)
- **члан Издавачког савета Центра за публикације Правног факултета у Нишу** (решење Декана факултета број 01 – 3900 од 12.11.2009. године)
- **члан Научног већа Центра за правна и друштвена истраживања Правног факултета у Нишу** – период 2009-2010. година (решење Декана факултета бр. 01-3584 од 20.10.2009. године и бр. 01-3597 од 21.10.2009. године)

- *заменик члана Дисциплинске комисије за студенте* – Правни факултет у Нишу – период април 2008. – април 2010. године (решење Декана факултета бр. 01-1356 од 04.04.2008. године)

Допринос активностима које побољшавају углед и статус факултета и универзитета

- *допринос (учешће) у међународној сарадњи* - Једнонедељени стручни боравак др Марине Димитријевић на Правном факултету у Марибору, Словенија (26. мај – 2. јун 2008. године) у оквиру ТЕМПУС пројекта последипломских студија из области европских интеграција („POGESTEI – Post-Graduate Studies For European Integration“)
- *добитник Захвалнице Копаоничке школе природног права* поводом јубилеја – 20-их сусрета учесника Копаоничке школе природног права

Организација и вођење локалних, регионалних, националних и међународних стручних и научних конференција и скупова

- *члан Организационог одбора за конференцију „Актуелне тенденције у развоју и примени европског континенталног права“ поводом дана Правног факултета у Нишу - 17. мај 2010. године* (решење Декана факултета бр. 01-492/1 од 24.02.2010. године)

Вођење или учествовање у ваннаставним активностима које доприносе угледу и статусу Факултета и Универзитета

- *члан Уређивачког одбора за припрему публикације „50 година Правног факултета у Нишу“* (решење Декана факултета бр. 01-56/1 од 15.01.2010. године)

Учешће у значајним телима заједнице и професионалних организација

- *Члан Удружења правника Србије*
- *Члан Скупштине Удружења правника у привреди Србије*, период 2010. - 2014. година (Обавештење о избору за члана Скупштине Удружења правника у привреди Србије упућено од председника Удружења, Београд, 23.12.2009. године)
- *Члан Српског фискалног друштва* (удружење је огранак International Fiscal Association (IFA) у Републици Србији) – период јун 2007. – април 2010. године

VI ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ

1. Мишљење о научно-стручном раду

Увидом у научно-стручни рад кандидата др Марине Димитријевић може се констатовати да је она свој научни и истраживачки опус успешно остварила у правно-економској научној области, првенствено у науци Јавних финансија и финансијског права. Након избора у звање доцента (2008. године) објавила је коауторски уџбеник, монографију, више научних радова (22) и учествовала је на више међународних и домаћих научних скупова (13). Од избора у последње звање, кандидат др Марина Димитријевић је објавила радове који су према „Ближим критеријумима за избор у звања наставника Универзитета у Нишу“ („Гласник Универзитета у Нишу“, бр. 2/08), категорисани следећим категоријама: М24/1; М51/5; М52/4; М53/2; М42/1 (монографија националног значаја); М44/9; М46/1. На основу тога може се закључити да је кандидат

објавио радове који су, сагласно правилима садржаним у „Ближим критеријумима“, постављеним од стране Универзитета у Нишу (чл. 12 „Ближих критеријума“), и Правилнику о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу (чл. 29 Правилника), предвиђени за избор у звање ванредни професор. Комисија констатује да кандидат у потпуности испуњава услове за избор у звање ванредни професор, предвиђене чл. 12 „Ближих критеријума“ и чл. 29 Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу (бр. 01-261/2008 од 24.01.2008. године).

Број радова које је др Марина Димитријевић до сада објавила, њихова тематика и структура потврђују да се ради о врло способном и вредном научноистраживачком раднику и универзитетском наставнику. Квалитет објављених радова, учешће на научним скуповима и у научно-истраживачким пројектима потврђују научноистраживачку способност и компетентност кандидата. У протеклом периоду, кандидат је своју научну каријеру и компетенцију изграђивао и јачао анајовом у научним истраживањима и критичком испитивању финансијскоправне теорије. У својим досадашњим научним радовима, кандидат је усмерио своја истраживања првенствено на област пореског система, пореског поступка, пореске администрације, правног положаја пореских обвезника. Анализом наведених радова Комисија закључује да кандидат поседује способност правилног избора теме, водећи рачуна да област не буде довољно или уопште истражена. У радовима кандидат испољава критички приступ, закључци су поткрепљени низом аргумената и способни да издрже проверу. Уосталом, стручне и научне радове из оквира свог интересовања, кандидат је успешно износио и бранио на међународним и домаћим научним скуповима. Теме које је кандидат обрађивао у радовима су значајне и актуелне, како са становишта теорије јавних финансија и финансијског права, тако и са становишта позитивног законодавства Републике Србије. У том смислу, највећи део радова кандидата, по свом квалитету представља незаобилазно штиво за истраживаче који се на било који начин баве, или ће се бавити, одговарајућом тематиком. Таква оцена је показатељ значаја који научни радови кандидата др Марине Димитријевић имају за развој науке у ужој правно-економској научној области, у којој се оправдано очекују њена даља и још већа остварења. Неспорно је да њен досадашњи научно-истраживачки рад представља значајан допринос развоју науке и праксе. О потврђености кандидата у академској заједници Републике Србије, а и шире, сведочи како структура категоризације њених радова, тако и подаци о цитираности тих радова.

На основу свега наведеног, **Комисија закључује да је кандидат др Марина Димитријевић**, у потребној мери, остварила мерљиве и значајне резултате у научно-истраживачком, стручном и професионалном раду, у смислу чл. 29 Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу, те да по том критеријуму **испуњава све услове за избор у звање ванредни професор**.

2. Мишљење о педагошком раду и резултатима ангажовања кандидата у развоју наставе и других делатности факултета

Кандидат др Марина Димитријевић је своју професионалну каријеру започела на Правном факултету Универзитета у Нишу 1998. године. Прошавши кроз статус асистента приправника и асистента, стекла је основно педагошко искуство и способност за рад са студентима. То је даље надограђивала као наставник на предметима Јавне финансије и финансијско право, Пореско право и Буџетско право на основним студијама. Од почетка примене новог студијског програма мастер и докторских академских студија права, ангажована је у извођењу наставе на предметима Локалне финансије и Буџетско право (мастер студије) и Финансијско право и Пореско право Европске уније (докторске студије). На свим нивоима студија, кандидат др Марина Димитријевић, савесно и квалитетно изводи наставу, обавља испите и

извршава остале активности предвиђене наставним планом. Исто важи и када је реч о њеном ангажовању у развоју других делатности факултета. У раду на развоју наставних дисциплина на свим облицима студија, показала је способност доброг одабира и систематизације материје према образовним, функционалним и педагошким захтевима.

У досадашњем раду, кандидат др Марина Димитријевић је испољила коректан и професионалан однос у комуникацији са студентима, и у настави и током испитних активности, као и способност да им приближи сложену финансијскоправну проблематику, повезујући теоријска сазнања са актуелним дешавањима у свету јавних финансија. Тиме је успела да мотивише студенте за квалитетан рад. Због свог коректног и отвореног односа према студентима и своје спремности да изађе у сусрет њиховим оправданим захтевима и потребама, стекла је углед и поверење међу студентима. Педагошки рад др Марине Димитријевић одликује наставничка способност, самосталност и жеља за иновацијама како у погледу садржаја, тако и у погледу примењених наставних метода. То, између осталог, потврђују досадашње студентске евалуације педагошког и наставног рада др Марине Димитријевић. По њима, њен рад је високо вреднован у погледу свих индикатора квалитета.

Имајући у виду допринос кандидата наставном раду, како са аспекта учешћа у настави, тако и са аспекта извођења наставе, Комисија сматра да **кандидат др Марина Димитријевић испуњава све прописане услове за избор у звање ванредни професор** (чл. 22 Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу).

3. Мишљење о оствареним резултатима у развоју научно-наставног подмлатка на Факултету

У раду са студентима последипломских студија, односно студентима мастер и докторских студија кандидат др Марина Димитријевић је исказала способност за развој научног и наставног подмлатка. У протеклом периоду, била је члан Комисија за оцену и јавну одбрану магистарских теза (две магистарске тезе) и члан Комисије за јавну одбрану специјалистичког рада. Такође је учествовала у настави и била испитивач на испитима на мастер академским студијама права, члан неколико Комисија за полагање приступних испита на докторским студијама права и Комисија за полагање усменог испита на докторским студијама права (у својству испитивача), чиме је у довољној мери остварила мерљиве резултате у развоју научно-наставног подмлатка у смислу чл. 10 Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу.

Имајући у виду наведено, као и чињенице у IV делу овог Извештаја, Комисија закључује да **кандидат др Марина Димитријевић испуњава услове за избор у звање ванредни професор.**

4. Мишљење о испуњености услова доприноса академској и широј заједници

На основу података наведених у V делу овог Извештаја, Комисија сматра да је **кандидат др Марина Димитријевић својим ангажовањем пружила видан допринос академској и широј заједници, чиме је у потпуности испунила услове за избор у звање ванредни професор** предвиђене чл. 7 и чл. 17 Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу и чл. 3 Ближих критеријума за избор у звања наставника Универзитета у Нишу.

5. Предлог за избор кандидата

Имајући у виду напред наведено, Комисија констатује да је кандидат др Марина Димитријевић, у протеклом изборном периоду, успешно развијала своје научне, стручне и педагошке способности. На основу изнетог мишљења о научно-стручном раду кандидата, педагошком раду и резултатима ангажовања кандидата у развоју наставе и других делатности факултета, оствареним резултатима у развоју научно-наставног подмлатка, као и мишљења о испуњености услова доприноса академској и широј заједници, Комисија за писање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор једног наставника у звање доцент или ванредни професор за ужу Правно-економску научну област на Правном факултету у Нишу, сагласно својим овлашћењима, а у смислу чл. 94 Статута Правног факултета у Нишу и чл. 124 Статута Универзитета у Нишу, једногласно је усвојила следећи

ПРЕДЛОГ

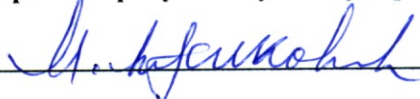
1. Кандидат др Марина Димитријевић, доцент Правног факултета Универзитета у Нишу, **испуњава све услове за избор у звање ванредни професор**, у смислу чл. 64 ст. 7 Закона о високом образовању Републике Србије, чл. 120 ст. 7 Статута Универзитета у Нишу и чл. 90 ст. 5 Статута Правног факултета у Нишу.

2. Комисија са задовољством предлаже Већу у одговарајућем саставу Правног факултета Универзитета у Нишу да **донесе одлуку о утврђивању предлога за избор др Марине Димитријевић у звање ванредни професор за ужу Правно-економску научну област.**

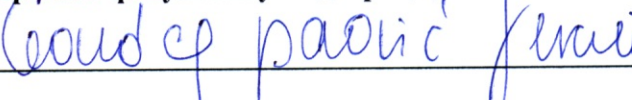
У Нишу, 12.10.2012. године

КОМИСИЈА

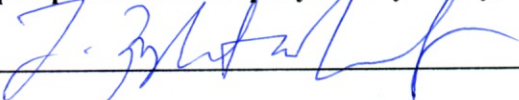
1. Др Милева Анђелковић, редовни професор
Правног факултета у Нишу, председник

_____

2. Др Гордана Паовић-Јекнић, редовни професор
Правног факултета у Подгорици, члан

_____

3. Др Јадранка Ђуровић-Тодоровић, редовни
професор Економског факултета у Нишу, члан

_____